

Adolf Baer.

Det synes mig, at nærværende Tidsskrift ikke bør savne nogle Mindeord om den Mand, hvis Navn staar over disse Linier. At han som Fængselslæge ved Plötzensee i over en Menneskealder var knyttet til den praktiske Fængselsgering er vel ikke nok til at bringe hans Navn udover Tysklands Grænser; men hans omfattende og grundlæggende litterære Virksomhed paa Fængselshygiejnens og Kriminal-Antropologiens Omraade har haft den største Betydning for hele den civiliserede Verden.

Geheimesanitetsraad, Dr. Baer, som ved sin Død d. 24. Febr. iaar var 74 Aar gammel, var alt i 1861 bleven Fængselslæge i Naugard i Pommern, hvorfra han i 1872 forflyttedes til Plötzensee, hvor han virkede til kort før sin Død. Det var utvivlsomt hans personlige Erfaringer fra hans Fængselsvirksomhed, som gav Stødet til hans store og flittige Værk: »Om Alkoholismen, dens Udbredelse og dens Virkning paa den individuelle og den sociale Organisme, saavel som om Midlerne til dens Bekæmpelse« (Berlin 1878). Denne Bog rejste den videnskabelig begrundede Kamp mod Alkoholmisbrugene og gav bl. a. Anledning til Stiftelsen af Tysklands store — nu 28,000 Medlemmer omfattende — Anti-Alkoholforening, »Deutscher Verein gegen den Missbrauch geistiger Getränke«.

Hans mest bekendte Værk er dog maaske nok hans Bog om Forbryderen (»Der Verbrecher in antropologischer Beziehung«. Leipzig 1893), som hviler paa en Række omhygge-

lige Undersøgelser af Fangerne i Plötzensee og paa et overordenlig grundigt Literaturstudium. Det er naturligt, at dette den tredie kriminalistiske Skoles betydeligste Værk, hvis Resultater former sig som en ødelæggende Kritik af den positive Skoles Overdrivelser og Ensidighed, ikke kunde være denne Skole behagelig, og det er sikkert ingen Tilfældighed, at Lombroso, som ellers systematisk Aar for Aar gennemgaar de udkomne kriminal-antropologiske Arbejder, helt har overset Baers Bog — underligt nok, da denne iøvrigt yder Lombroso al mulig Anerkendelse. Men Baer og Lombroso var rigtignok hinanden saa grundforskellige i Naturel, i Livssyn og i Arbejdsmetode, at en Tilknytning synes vanskelig. Selv mente Baer, at Lombrosos Uvillie imod ham stammede fra et Tidspunkt, der laa forud for »Der Verbrecher«, og han fortalte derom en Aften under den 5. internationale Kongres for Kriminal-Antropologi i Amsterdam (September 1901), da vi sad sammen i Krasnapolski en lille international Kreds: Baer, Dmitri Drill, Prof. Gauckler fra Nancy og den hollandske Læge Wellenbergh. Det italienske Tidsskrift »Rivista di discipline carcerarie« havde 1885 til den internationale Fængselskongres i Rom udsat en Pris for det bedste Arbejde om Forbryderen. Baer fik Prisen tiltrods for, at en af Lombrosos mest fremragende Elever var hans Medkonkurrent.

Baers tredie store Værk, hans »Die Hygiene des Gefängniswesens«, der som Led i Weyls Haandbog i Hygiejne udkom 1897, er ikke blot et betydeligt Samleværk, men en værdifuld Haandbog for alle, som beskæftige sig med praktisk Fængselsgerning.

Men foruden disse 3 Bøger, som vil bære hans Navn langt ud over hans Død, har Baer offentliggjort adskillige Afhandlinger af blivende Værd. Her skal kun nævnes hans Afhandlinger om Tuberkulosen i Fængslerne, af hvilke den sidste var fremlagt som Rapport paa den internationale penitentiære Kongres i Budapest 1905, hans »Der Selbstmord im kindlichen Lebensalter«, som udkom i 1901, og hans i Gross'

Arkiv 1903 offentliggjorte store Arbejde »Ueber jugendliche Mörder und Todtschläger«.

Mindet om Baer er for mig uløselig knyttet til den kriminal-antropologiske Kongres i Amsterdam. Det var naturligt, at jeg gerne vilde lære den Mand personlig at kende, som havde skrevet de mest mønstergyldige Værker netop paa de Omraader, hvor mit Arbejde var faldet. Hans »Alkoholismus« havde først vakt min Interesse for Alkoholspørgsmaalet; hans »Der Verbrecher« havde ledet mig ind paa mine Forbryderstudier; hans »Gefängnishygiene« havde været min Vejleder under min Virksomhed som Fængselslæge. Jeg gjorde hans Bekendtskab paa Kongressens første Dag ved Modtagelsen paa Amsterdam Raadhus, og Forholdene bevirkede, at vi slog Følge under hele Kongressen, ved Møder, ved Fester og Udflugter. Der var paa Kongressen en fremtrædende Entente cordiale mellem Hollænderne og Italienerne, hvilke var stærkt repræsenterede bl. a. ved Lombroso, Ferri, Sighela, og det var da naturligt, at der kom mere Sammenslutning mellem de Kongresdeltagere, som ikke fuldt ud kunde slutte sig til den positive Skole, saa meget mere som Sproget her ikke lagde særlige Hindringer i Vejen. Baer, der iøvrigt baade forstod og læste Dansk, var meget usikker i Fransk, som var Kongressprog, og han maatte have Kongressens specielle Tilladelse til at benytte sit Modersmaal til sin eneste Deltagelse i Diskussionen — en Protest mod Ferris meningsløst overdrevne Angreb paa Cellestraffen. Med stor Glæde og Veneration mindes jeg disse Kongresdages Samvær med Baer, idet de fik stor Betydning for mit fremtidige Arbejde. Thi den gamle Fængselslæge fra Plötzensee var altid rede til at øse af sit rige Fond af Kundskaber og Erfaring for at støtte og vejlede, og jeg lærte i ham en ualmindelig rettænkende, fintdannet og grundhæderlig Kollega at kende. Derfor er det ikke blot Videnskabsmanden og Fængselslægen, men ogsaa Mennesket Baer, som jeg i disse Linier gerne vilde sætte et Minde.

Christian Geill.